

Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Müzik Bölümlerindeki Program Değişiklikleri¹

MAKALE TÜRÜ	Başvuru Tarihi	Kabul Tarihi	Erken Görünüm Tarihi
Araştırma Makalesi	24.10.2017	20.8.2018	21.8.2018

Ayşe Çakır İlhan ² ve Yiğit Karabulut ³
Ankara Üniversitesi

Öz

Araştırmanın amacı, Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri (AGSL)'nin müzik bölümlerinde kuruluşundan günümüze yapılan program değişikliklerinin incelenmesi ve bu durumun eğitim - öğretim etkinliklerinin gerçekleştirilmesindeki rolünün uzman ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Bu araştırma, AGSL müzik bölümlerinde yapılmış olan değişikliklerin eğitim-öğretim etkinliklerinin gerçekleştirilmesinde ne ölçüde yer aldığı araştırılması; araştırma sonucunda elde edilen sonuç ve öneriler doğrultusunda uygulamalardaki eksikliklerin giderilmesi, bu konu ile ilgili yapılabilecek çalışmalara yol göstermesi ve kaynak oluşturması bakımından önem taşımaktadır. Araştırma betimsel türde olup model olarak tarama modeli ile yürütülmüştür. Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde 2016-2017 öğretim yılında görev yapmakta olan öğretmenlere yöneltilen görüşme soruları ve alan uzmanları ile yapılan görüşmeler ile veriler toplanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular ve program değişiklikleri ayrıntılı olarak verilmiş, AGSL'nin kuruluşundan günümüze bütün ders değişiklikleri ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Mevcut ders programı ile ilgili görüşler ve önceki programların karşılaştırılması dâhil birçok bulguya ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğretmenler ve uzmanlar yapılan program değişikliklerinin iyi niyetli bir yaklaşımla gerçekleştirildiğini belirtse de altyapı eksikliğinin mevcut ders programını kullanmakta sorunlar yaratabileceğine inanmaktadırlar. Gelecekte yapılacak çalışmalarda, program değişikliğinin ardından mezun olacak ilk öğrencilerin başarı durumlarının incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri, müzik, müzik bölümü, müzik eğitimi.

¹Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Doktora Programı derslerinden "Sanat Akımları ve Kuramları" dersi kapsamında hazırlanmış bir araştırmadır.

²Sorumlu Yazar: Prof. Dr., Eğitim Bilimleri Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, E-posta: aysecakirilhan@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6119-9928>

³Arş. Gör., Eğitim Bilimleri Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, karabulutiyigit@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-5750-3341>

Yirminci yüzyılın başından günümüze sanat eğitimi kavramı, genel anlamda, sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitimini tanımlamaktadır. Diğer bir anlamda ise okullarda sınıflardaki ve ilgili bölümlerdeki bu alana ilişkin olarak verilen dersleri tanımlar (San, 2000). “Sanat eğitimi, bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitim bütünlüğü içinde estetik kaygı, düşünce ve görüşlerinin geliştirilmesini, yetenek ve yaratıcılık gücünün olgunlaştırılmasını, sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşma çabasını esas alır” (Artut, 2004).

Bireyleri ve toplumları yönlendirme, geliştirme, değiştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreçlerin başında eğitim gelir. Çağdaş eğitim, bilim, sanat ve teknik olarak adlandırılan üç genel konu alanını belirli bir felsefi bütünlük içinde kapsayan bir çerçevede gerçekleştirmeye çalışır. Müzik eğitimi ise, daha çok işitsel nitelikli bir sanat eğitimi olarak güzel sanatlar eğitiminin en önemli dallarından birini oluşturur (Uçan, 2005).

Müzik eğitimi, bireye müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla birey ile özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişimin ve etkileşimin daha sağlıklı, düzenli, etkili ve verimli olması beklenir (Uçan, 2005).

Müzik eğitimi açısından bir ülkenin gelişmişlik düzeyi incelenirken, genel, amatör ve profesyonel müzik eğitimi düzeyleri bir bütün olarak değerlendirilir. Müzik eğitimi davranış geliştirme açısından temelde şunları kapsar: Müziksel işitme, okuma, yazma, şarkı söyleme, çalgı çalma, müziksel bilgilenme ve yaratma, müziksel duyarlılığı artırma ve kişilik kazandırma, iletişim ve etkileşimde bulunma ve müzikten yararlanma (Say, 2009).

Günümüzde mesleki müzik eğitimi üniversitelere bağlı eğitim fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında, üniversitelere bağlı devlet konservatuarlarında ve Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri’nde (AGSL) gerçekleştirilmektedir.

AGSL, ilk olarak 1989 yılında İstanbul’da açılmış, hızla yurt düzeyinde yaygınlaşmaya başlamış; 1999-2000 öğretim yılında sayısı 30’a (Uçan, 2005), 2005-2006 öğretim yılında bu sayı 53’e ve 2016 yılında da 91’e ulaşmıştır. 2016-2017 öğretim yılında öğrenci alacağını Milli Eğitim Bakanlığına bildiren Türkiye genelinde 78 AGSL bulunmaktadır. Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Milli Eğitim Bakanlığının “Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne Bağlı Okulların Tanıtımı” kılavuzunda aşağıda belirtildiği şekilde tanımlanmaktadır:

Bu liselerin kuruluşları ve amaçlarına ilişkin yönetmelik, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 29 ve 33 üncü maddeleri ile 30/4/1992 tarihli ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunun 2’nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır. Bu yönetmeliğe göre;

Güzel sanatlar ve spor liseleri, Anadolu lisesi statüsünde olup güzel sanatlar ve spor eğitimi alanında yatılı, gündüzlü ve karma olarak ilköğretim üzerine 4 yıl eğitim ve öğretim yapılan okullardır. Bu okullar, öncelikle güzel sanatlar ve sporla ilgili yükseköğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır.

Öğrencilerin Türk Millî Eğitiminin genel ve özel amaçları yanı sıra güzel sanatlar ve spor alanlarında;

- a) İlgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda güzel sanatlar ve spor eğitimi ile ilgili temel bilgi ve beceriler kazanmalarına yönelik eğitim-öğretim görmelerini ve alanlarında başarılı bireyler olarak yetişmelerini,*
- b) Güzel sanatlar ve sporla ilgili yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını,*
- c) Türk sanat, kültür ve sporuna katkıda bulunan ve başarıyla temsil eden bireyler olarak yetişmelerini,*
- d) İş birliği içinde çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazanarak takım ruhu ile hareket etmelerini,*
- e) Alanlarıyla ilgili araştırma yaparak yorum ve uygulama yetkinliğine ulaşabilmelerini,*
- f) Millî ve milletlerarası sanatsal ve sportif faaliyetleri takip ederek bilgi ve kültürlerini geliştirmelerini,*
- g) Spor disiplini ve centilmenliği ile sanatçı duyarlılığını benimseyen bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır*
(<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090616-7.htm>).

AGSL hazırlık sınıfı ders programı ilk olarak 1989 yılında hazırlanmış ve Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisinde yayınlanmıştır. İlk AGSL yönetmeliği 21 Eylül 1990 tarihli, 20642 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe girmiştir. Zaman içerisinde 1993, 1999 ve 2009 yıllarında olmak üzere üç ayrı yönetmelik daha yayınlanmıştır. Kuruluşundan günümüze toplam dört farklı AGSL yönetmeliği hazırlanmış ve uygulanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın 04.12.2008 tarih ve 1608 sayılı "Ortaöğretimde Okul Çeşitliliğinin Azaltılması Genelgesi 2008/81" ile Güzel Sanatlar Liseleri, Spor Liseleri ile birleştirilmiş ve ismi Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Olarak değiştirilmiştir (www.mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/745.pdf). 28.10.2016 tarih ve 29871 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" kapsamında kullanılmakta olan son AGSL yönetmeliği olan "16/6/2009 tarihli ve 27260 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Yönetmeliği" yürürlükten kaldırılmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, 2016).

1989 yılında AGSL, Talim Terbiye Kurulunun, 04.09.1989 tarihli, 111 sayılı kararı ile onaylanan "Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Hazırlık Sınıfı Haftalık Ders Çizelgesini" uygulamıştır.

Ardından yapılan program hazırlama çalışmaları sonucunda Talim Terbiye Kurulunun, 15.9.1990 tarihli, 118 sayılı kararı ile onaylanan “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinin resim ve müzik bölümlerinin yeniden düzenlenen hazırlık sınıfı haftalık ders çizelgeleri ile bu okulun aynı bölümlerinin I., II., III. sınıflarına ait haftalık ders çizelgelerinin kabulü” ile kullanılan ilk program uygulanmaya başlanmıştır.

AGSL kuruluşundan günümüze toplamda 14 ders çizelgesi uygulamış olup çizelgeler, Talim Terbiye Kurulu kararları ile yayınlanmış ve uygulanmıştır. Çizelgelerin yayınlanma yılları sırasıyla, 1989, 1990, 1991, 1992, 1995, 1996, 2005, 2006, 2007, 2009, 2010, 2013, 2014 ve 2016’dır.

Onuncu Kalkınma Planının "Öncelikli Dönüşüm Programları" çalışmaları kapsamında, öğrenci, öğretmen, veli ve sivil toplum kuruluşlarının görüş ve önerileri doğrultusunda hazırlanan Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri haftalık ders çizelgeleri 2016 yılında son şeklini almıştır. Talim ve Terbiye Kurulu’nun ilgili kararları doğrultusunda, 2016-2017 öğretim yılında 9’uncu sınıflardan başlamak ve kademeli olarak uygulanmak üzere kabul edilerek Ağustos 2016 tarihli 2707 sayılı Tebliğler Dergisi’nde yayımlanmıştır. Buna göre, Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne bu iki okul türü için 43 olan ders programı sayısı 102’ye çıkmıştır. 2016-2017 öğretim yılından itibaren Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde müzik alanının yanı sıra Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği alan programları ve haftalık ders çizelgeleri de kademeli olarak uygulanmaya başlanmıştır.

2016-2017 öğretim yılı öncesinde kullanılmış olan ders çizelgesine göre, tek olarak uygulanan müzik alanı haftalık ders çizelgesi; Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği ile Müzik çizelgesi olarak 3 paket program olmak üzere düzenlenmiştir. Müziksel işitme, okuma ve yazma dersi öğretim programı 3 farklı bölüme ayrılarak, Türk halk, Türk sanat ve Batı müziği teori ve uygulaması olarak güncellenmiştir (http://www.egitimveegitim.com).

Tablo 1’de müzik bölümü eğitim-öğretim programına ait zorunlu derslerin isimleri ve uygulandığı yıllar belirtilmiştir.

Tablo 1

Müzik Bölümü Eğitim-Öğretim Dönemi ve Derslerin Çizelgede Yer Alma Durumu

Ders / Öğretim Yılı	1989	1990	1991	1992	1995	1996	2005	2006	2007	2009	2010	2013	2014	2016			
														THM	TSM	MÜZİK	
Yabancı Dil	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Beden Eğitimi	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Din Kültürü ve Ahlak		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük			x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Tarih		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

(devam ediyor)

Tablo 1 (devam)

Ders / Öğretim Yılı	1989	1990	1991	1992	1995	1996	2005	2006	2007	2009	2010	2013	2014	2016		
														THM	TSM	MÜZİK
Matematik		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Fizik		x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kimya		x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Fen Bilimleri			x	x												
Geometri										x	x	x				
Türkçe	x	x														
Türk Dili			x													
Türk Dili ve Edebiyatı		x		x	x	x								x	x	x
Dil ve Anlatım							x	x	x	x	x	x	x			
Türk Edebiyatı							x	x	x	x	x	x	x			
Psikoloji		x														
Felsefe Grubu		x				x										
Felsefe			x	x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rehberlik					x											
Biyoloji ve Sağlık		x														
Biyoloji					x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Sağlık Bilgisi						x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Milli Güvenlik		x	x	x		x	x	x	x	x						
Trafik ve İlk Yardım							x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Temel Sanat Eğitimi		x														
Sanat Tarihi		x														
Estetik		x														
Görsel Sanatlar											x	x	x	x	x	x
Temel Müzik Eğitimi	x	x														
Piyano		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Müziksel İşitme-Okuma		x	x	x	x	x										
Müziksel İşitme-Okuma - Yazma							x	x	x	x	x	x	x			
Ana Çalgı		x														
Çalgı					x	x										
Türk ve Batı Müziği Çalgıları							x	x	x	x	x	x	x			
Koro		x	x	x	x	x										
Batı Müziği Koro Eğitimi							x	x	x	x	x	x	x			
Türk Müziği Koro Eğitimi							x	x	x	x	x	x	x			
Orkestra		x	x	x		x										
Batı Müziği Çalgı Toplulukları							x				x	x	x			
Türk Müziği Çalgı Toplulukları							x				x	x	x			
Türk ve Batı Müziği Çalgı Toplulukları								x	x	x						

(devam ediyor)

Tablo 1 (devam)

Ders / Öğretim Yılı	1989	1990	1991	1992	1995	1996	2005	2006	2007	2009	2010	2013	2014	2016		
														THM	TSM	MÜZİK
Geleneksel Çağdaş Türk Müziği			x	x												
Müziğe Giriş							x	x	x	x	x	x	x			
Müzik Biçimleri							x	x	x	x	x	x	x			
Batı Müziği Tarihi							x	x	x	x	x	x	x			
Geleneksel Türk Müziği Tarihi							x	x	x	x	x	x	x			
Dijital Müzik							x									
Bilişim Destekli Müzik								x	x	x	x	x	x	x	x	x
Drama									x	x	x	x	x	x	x	x
Bireysel Ses Eğitimi							x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Çalgı Bakımı ve Onarımı										x	x	x	x			
Çalgı Eğitimi														x	x	x
Ut/Kanun														x		
Bağlama														x	x	x
Türk İslam Musikisi														x	x	x
Türk Müziği Tarihi														x	x	
Türk ve Batı Müziği Tarihi																x
Çalgı Toplulukları														x	x	x
Türk Halk Müziği Teori ve Uygulama.														x	x	x
Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulama.														x	x	x
Batı Müziği Teori ve Uygulama.														x	x	x
Türk Halk Müziği Koro														x	x	x
Türk Sanat Müziği Koro														x	x	x
Çok Sesli Koro																x
Müzik Kültürü														x	x	x
Türk Dünyası Müzikleri														x	x	x
Halk Dansları ve Müzikleri														x	x	x

Tablo 1 incelendiğinde derslerin AGSL'nin kuruluşundan günümüze geçirdikleri isim değişiklikleri ve programdaki değişimler, AGSL'nin gelişim ve değişim sürecine paralel olduğu gözlenmektedir.

Tablo 1'den ortak alan dersleri olan “Yabancı Dil, Beden Eğitimi, Din Kültürü ve Ahlak, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Tarih, Coğrafya, Matematik, Fizik, Kimya, Türk Dili ve Edebiyatı, Dil ve Anlatım, Türk Edebiyatı, Felsefe, Biyoloji, Sağlık Bilgisi, Milli Güvenlik, Trafik ve İlk Yardım” derslerinin AGSL'nin kuruluşundan günümüze programda yer aldığı ve uygulandığı görülmektedir.

Alan derslerinin 1990 yılından 2016'ya kadar belirli aralıklar ile gerek isimlerinde gerekse programda yer alma durumlarında değişiklikler olmuştur. Alan derslerinden, hem isim değişikliğine uğramamış hem de kuruluşundan günümüze AGSL Müzik bölümü programında yer almış tek ders "Piyano"dur.

Örneğin; ilk kurulduğu yıl olan 1989'da sadece "Hazırlık sınıfı programı uygulanmış", 1990 ders çizelgesinde alan dersleri de uygulanmaya başlanmıştır. 1990 yılında uygulanan programda yer alan, "Temel Sanat Eğitimi, Sanat Tarihi, Estetik, Temel Müzik Eğitimi, Ana Çalgı ve Türk Müziği Bilgileri" dersleri bir sonraki öğretim yılı olan 1991 yılında programda yer almamıştır. 1991 yılından 2005 yılına kadar yaklaşık 14 yıl süre ile programda çok büyük bir değişiklik olmadığı, ders eklenmediği ya da mevcut derslerin çıkartılmadığı görülmektedir.

Programdaki ilk büyük değişiklik 2005 yılında yapılmıştır. Birden fazla yeni ders programa eklenmiş ve mevcut derslerden bazıları ikiye ayrılmıştır. Bu yıla ait çizelgede belirtildiği üzere programa, "Müziğe Giriş, Müzik Biçimleri, Batı Müziği Tarihi, Geleneksel Türk Müziği Tarihi, Dijital Müzik, Bireysel Ses Eğitimi" dersleri eklenmiş ayrıca, "Müziksel İşitme-Okuma" dersi "Müziksel İşitme-Okuma-Yazma" olarak yenilenmiş, "Çalgı" dersi "Türk ve Batı Müziği Çalgıları" olarak yenilenmiş, "Koro" dersi "Batı Müziği Koro Eğitimi, Türk Müziği Koro Eğitimi" olmak üzere ikiye ayrılmış, "Orkestra" dersi "Batı Müziği Çalgı Toplulukları, Türk Müziği Çalgı Toplulukları" olmak üzere ikiye ayrılmıştır (Tablo 1).

2005-2016 yılları arasında programdaki değişikliklere değinilecek olursa; "Dijital Müzik" adlı ders 2006 yılında "Bilişim Destekli Müzik" olarak yeniden adlandırılmış, 2007 yılında "Drama" dersi, 2009'da "Çalgı Bakımı ve Onarımı" dersi ve 2010 yılında "Görsel Sanatlar" dersi programa eklenmiştir.

Orkestra dersinin bölünmesi ile ayrı iki ders olan "Batı Müziği Çalgı Toplulukları" ve "Türk Müziği Çalgı Toplulukları" dersleri birleştirilerek "Türk ve Batı Müziği Çalgı Toplulukları" adı altında 2006-2009 yılları arasında programda yer almış, 2009 yılında tekrar ayrılarak "Batı Müziği Çalgı Toplulukları" ve "Türk Müziği Çalgı Toplulukları" olarak programa eklenmiştir.

AGSL Müzik bölümleri 2016 yılında yapılan değişiklik ile üçe bölünmüş ve AGSL Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği ve Müzik bölümü olarak adlandırılmıştır. Bu bölünmeyle 1990 yılından 2016 yılına kadar tek bir çizelge ile uygulanan program da üçe bölünmüştür. 2016-2017 öğretim yılından itibaren Türk Halk Müziği haftalık ders çizelgesi, Türk Sanat Müziği haftalık ders çizelgesi ve Müzik bölümü haftalık ders çizelgesi uygulanmaya başlanmıştır.

2016 yılına ait üç çizelgede yer alan fakat alan dışı dersler, "Yabancı Dil, Beden Eğitimi, Din Kültürü ve Ahlak, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Tarih, Coğrafya, Matematik, Fizik, Kimya, Türk Dili ve Edebiyatı, Felsefe, Biyoloji, Sağlık Bilgisi, Trafik ve İlkyardım, Görsel Sanatlar"dır.

2016 yılına ait üç bölümde de ortak olarak verilen alan dersleri, “Piyano, Bilişim Destekli Müzik, Drama, Bireysel Ses Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Bağlama, Türk İslam Musikisi, Çalgı Toplulukları, Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması, Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması, Batı Müziği Teori ve Uygulaması, Türk Halk Müziği Koro, Türk Sanat Müziği Koro, Müzik Kültürü, Türk Dünyası Müzikleri ve Halk Dansları ve Müzikleri” dir. Bu dersler üç bölümün programında yer alsa da saat olarak dağılımları bölümlere göre değişiklik göstermektedir.

Ayrıca bir bölümde yer alıp diğer bölümlerde yer almayan dersler bulunmaktadır. Bunlar; Türk Halk Müziği bölümü için “Ut/Kanun” dersi, Müzik bölümü için “Çoksesli koro, Türk ve Batı Müziği Tarihi” dersleridir. Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği bölümünde yer alan “Türk Müziği Tarihi” dersi Müzik bölümünde yer almamaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, AGSL'nin kuruluşundan bu yana geçirdiği ders programı değişikliklerini uzman görüşleri ve AGSL'de çalışmakta olan öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda, aşağıdaki sorulara AGSL'de görev yapmakta olan müzik öğretmenleri ve alan uzmanları ile görüşülerek yanıt aranmıştır:

1. Öğretmen ve uzmanların AGSL'nin müzik bölümü vizyon ve misyonu ile ilgili yapılan değişiklikler ile ilgili görüşleri nelerdir?
2. AGSL'nin müzik bölümleri öğretmen ve uzmanların görüşlerine göre beklenen nitelikte öğrenci yetiştirebilmekte midir?
3. Öğretmen ve uzmanların AGSL'nin müzik bölümü 2016 ders çizelgesindeki değişiklikler konusundaki görüşleri nelerdir?
4. Öğretmen ve uzmanların AGSL'nin müzik bölümü mezunlarının üniversite tercihleri konusundaki görüşleri nelerdir?
5. Öğretmen ve uzmanların AGSL'nin müzik bölümlerinin eğitim ortamları konusundaki görüşleri nelerdir?
6. Öğretmen ve uzmanlara göre AGSL'de müzik bölümünün en verimli programı hangi yıllarda uygulanmıştır?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, AGSL müzik bölümlerinde yapılmış olan program değişikliklerinin eğitim-öğretim etkinliklerinin gerçekleştirilmesinde ne ölçüde yer aldığını araştırılması; araştırma sonucunda elde edilen sonuç ve öneriler doğrultusunda uygulamalardaki eksikliklerin giderilmesi, bu konu ile ilgili yapılabilecek çalışmalara yol göstermesi ve kaynak oluşturması bakımından önem taşımaktadır.

Yöntem

Bu başlık altında araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin analizi, geçerlik ve güvenilirlik konuları ele alınmıştır.

Araştırma Modeli

Araştırma, tür olarak betimsel türde, model olarak genel tarama modelindedir. “Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir” (Karasar, 2002). Araştırma keşfedici bir araştırmadır.

Keşfedici araştırmalar, ilişki bulmaya, durum belirlemeye, okuyucuya bilgi vermeye yönelik bir araştırmadır. Tanımlara, istatistiksel verilere, ya da ölçüm, gözlem, mülakat, anket, deney, vs. tekniklere dayanarak belirli konularda bilgi üretmeyi amaçlarlar. Bunlar nesnel araştırmalardır; bu tür araştırmalarda yazarın kişisel görüşüne daha az yer verilir (Seyidoğlu, 2009).

Çalışma Grubu

Araştırma, Ankara’da bulunan Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Müzik Bölümlerinde 2016-2017 öğretim yılında görev yapmakta olan, bir kısmı proje okulu olmasının ardından göreve başlamış olup, bir kısmı ise on yıl ve daha üzeri kıdeme sahip olan dokuz öğretmen ve üç müzik eğitimi alan uzmanı ile görüşülmesiyle sınırlıdır. Alan uzmanlarından ilki Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı emekli öğretim üyesi ve kuruluşundan günümüze AGSL komisyonlarının daimi üyesidir (Uzman A), ikincisi Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim üyesi (Uzman B) ve müzik eğitimi programları uzmanıdır, üçüncüsü Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi öğretim üyesi ve müzikoloji alanı uzmanıdır (Uzman C).

Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında nitel yaklaşımlar kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamını oluşturan Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Müzik Bölümleri mevzuatı ve programlarını bildiren alanyazın üzerinde tarama yapılmıştır. Öğretmenlere yöneltilen sorular yarı yapılandırılmış görüşme soruları olup her öğretmen ile bire bir görüşülerek uygulanmıştır. Alan uzmanları ile yapılan görüşmeler önceden ana çerçevesi oluşturulan görüşme formu yardımı ile yarı yapılandırılmış görüşme biçiminde yürütülmüş, görüşme anında görüşülen kişilerden gelen ek bilgiler de değerlendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır.

Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir. Bu analiz türünde temel amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerlik ve güvenirliliği için farklı kanıtlar üretilmeye çalışılmıştır. Görüşme formunun kapsam geçerliği için üç müzik eğitimi alan uzmanının görüşü alınmıştır. Bu çalışmada çeşitlilik sağlanması amacıyla farklı branşlardan (çalı) öğretmenler ile görüşülmüştür, bunun nedeni katılımcıların çalıştıkları alanların çalışmanın sonuçlarının geçerliğini olumsuz etkilemesinin önüne geçmektir. Katılımcı çeşitliliği sağlanarak bu durum en aza indirgenmeye çalışılmıştır (Fraenkel ve Wallen, 2009).

Araştırmacı, çalışmada izlediği aşamaları ayrıntılı ve açık bir biçimde rapor ettiği takdirde, araştırmanın dış güvenirliliği konusunda önemli bir adım atmış olacaktır. Böylece araştırmacı, elde ettiği sonuçların topladığı verilere bağlı olduğunu ve kendi varsayımlarının ya da önyargılarının sonuçları etkilemediğini göstermiş olacaktır. Araştırmacının, araştırma sürecinde yansız olduğu ve sonuçları kendi tercihlerine ya da yönelimlerine göre biçimlendirmede konusunda okuyucuyu ikna etmesi gerekir. Yukarıdaki sıralanan sorulara açık bir biçimde çalışmasında yanıt verebilen bir araştırmacı, dış güvenirlilik konusunda okuyucuya güven verebilir ve sonuçların inandırıcılığını artırabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu nedenle izlenen aşamalar yöntem kısmında ayrıntılı şekilde açıklanmış, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin analizi bölümleri içerisinde rapor edilmiştir.

Bulgular

Derslerin programda yer alma durumlarını tarihsel süreç içerisinde inceledikten sonra, AGSL Müzik bölümlerinin geçirdiği süreci daha iyi saptayabilmek amacıyla AGSL Müzik bölümü öğretmenlerinin ve alan uzmanlarının görüşlerine başvurulmuştur.

AGSL Müzik Bölümü Vizyon ve Misyonunda Yapılan Değişiklikler ile İlgili Bulgular

Araştırmanın ilk bulgusu, öğretmenlerin görüşlerinin farklı doğrultularda olduğudur. Öğretmenlerin büyük bir kısmı programdaki değişikliklerin vizyon ve misyona yansımalarının olumsuz etkiler doğuracağını düşünürken, kimisi de olumlu etkiler doğurabileceğini düşünmektedir. AGSL'de çalışmakta olan öğretmenlerin gerekçe gösterilmeksizin başka okullara tayin edilmesi ve yeni atanan AGSL öğretmenleri alınırken alan yeterliliği kapsamında bir ölçüt aranmaması, AGSL'nin

vizyon ve misyonunu olumsuz yönde etkilemektedir. Başka bir görüş ise yapılan ders programı değişikliği için gerekli altyapının AGSL’de hazır bulunmaması durumunu yansıtmaktadır. Örneğin 19 yıldır müzik öğretmeni olup on yıldır AGSL Müzik bölümünde görev yapan bir öğretmen bu konuya şöyle değiniyor:

Yani bunu iki şekilde değerlendirebiliriz, hani çok gündemde olan şu anda proje okulu olma durumları var; özellikle Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nin öğretmenlerinin işte sekiz yılını doldurup ondan sonra normal bir okula tayinini kapsıyor bu proje okulu çalışması. Ondan sonra öğretmen sınavla kazandığı bu okuldan, bu akademik kariyer demek aynı zamanda, normal müzik öğretmenliğine dönüş yapmış oluyor ve buradan yaklaşık 45'e yakın arkadaşımız bu şekilde ayrıldı bu sene ne yazık ki. Milli Eğitim Bakanlığı proje okulu kapsamında okuldan ayrılan öğretmenin yerine koyacağı öğretmeni okullara sadece dilekçe ile kabul ediyor herhangi bir sınav yapmıyor. Bu da tabii öğretmenin hem kalitesini düşürüyor, bu benim kendi kişisel fikrim, hem de dolayısıyla misyon ve vizyon açısından neyi hedeflersek hedefleyelim okulun kalitesi düşecek, böyle düşünüyorum.

Aynı konu ile ilgili 19 yıldır müzik öğretmenliği yapan bir öğretmen durumu şöyle aktarıyor: “Eksik taraflarının çok fazla olduğunu düşünüyorum. Yapılmaya çalışılan güzel şeyler var ama yeterince akademik çalışılmadığını düşünüyorum.”

Uzman A, AGSL’nin kuruluş aşamasında “Anadolu Lisesi” statüsünde olması gerektiğini savunmuş ve bu doğrultuda kuruluşun gerçekleşmesi için yönlendirmelerde bulunmuştur ve “Güzel Sanatlar Lisesi” değil, “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi” olarak kuruluş gerçekleşmiştir. Bu doğrultuda vizyonu ve misyonu, ortaöğretim düzeyinde bilim alanında, müzik alanlarında akademik anlamda öğrenim görecekle ve ilerde müziğin tüm kollarında, tüm alanlarında, dallarında araştırmacı, uygulamacı, bilimci, sanatçı, teknikçi, felsefeci yetiştirmek üzere sağlam bir temel eğitim oluşturmak olarak aktarmaktadır. İlk yönetmelikte ve ilk öğrenci alımlarında bu vizyon ve misyonu gözeterek kurallar belirlediklerini aktarmıştır. Başlangıçta müzik alanı bir bütün olarak düşünülmüş, bu bütünlük içerisinde öğrencilerin ilgi alanlarına göre yetişmelerini, gelişmelerini sağlayacak ama akademik temelli ve akademik ufuklu bir gelişme sağlayacak bir yapı ve düzen kurulmuştur. Sonraları giderek AGSL’nin sanki bir Meslek Lisesi anlayışıyla görülmeye, değerlendirilmeye ve onunla ilgili çalışmaların bu yönde oluşturulmaya başlandığı anlaşılmaktadır.

Uzman A, bu yaklaşıma başlangıçtan itibaren karşı olduğunu belirtmiştir. Çünkü müzik alanında konservatuvarların lise kısımlarının zaten Müzik Meslek Lisesi konumunda işlev gördüğünü aktarmıştır. AGSL’nin ise bir defa genel kültür alanında çok sağlam donanımlı, birikimli, deneyimli bir öğrenci yetiştirmeyi ve buna dayalı, bundan beslenen, kaynaklanan, esinlenen güçlü bir sanat eğitimi ve müzik eğitimi vermeyi amaçladığını belirtmiştir. Nitekim bu ilkelere sapıldığını ve bu konunun önemli bir aşaması olarak 2008 yılında dönemin Milli Eğitim Bakanının da bu konuda çaba göstermesiyle “Anadolu Lisesi” statüsünün ortadan kaldırıldığını, “Güzel

Sanatlar Lisesi” olarak değiştirildiğini ve ayrıca bir de Spor Liseleri ile birleştirilip “Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri” olduğunu aktarmaktadır. Bu düzenlemenin AGSL’ye etkilerinin kuşkusuz olumsuz yönde olduğu ve mevcut vizyon ve misyonu olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Bu doğrultuda öğretmen ve uzmanların görüşlerinin aynı yönde olduğu dikkati çekmektedir.

AGSL Müzik Bölümlerinin Beklenen Nitelikte Öğrenci Yetiştirebilme Durumları ile İlgili Bulgular

Bu konu ile ilgili çok büyük ölçüde olumsuz dönüt ile karşılaşmıştır. Öğretmenler bu konuda geçmişten günümüze gittikçe öğrenci niteliğinin düştüğünü, giriş sınavlarında düşük nitelikli öğrencilerin alınması durumunda okulun niteliğinin de olumsuz yönde etkilendiğini, geçmişte akademik başarısı daha yüksek öğrencilerin AGSL’leri tercih ettiklerini ve buna göre seçildiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca büyük şehirlerdeki AGSL öğrenci profilinin geçmişte de günümüzde de daha iyi olduğunu belirtmişlerdir. Belirli dönemlerde öğrenci alımları gerçekleştirilirken uygulanan akademik başarı ölçütlerinin etkisine değinen öğretmenler, ülkemizdeki AGSL sayısının artmasının olumsuz etkileri olduğunu da aktarmaktadır. Örneğin on yıllık deneyim sahibi bir öğretmen konuyu şöyle aktarmıştır:

Eskiye göre kıyaslarsak şimdi daha düşük, öğrencilerin yeterliliği daha alt seviyede. Daha iyi olmalı diye düşünüyorum. Daha önce Manisa AGSL’de çalıştım, orayla kıyaslıyorum daha çok burayı, buradaki öğrenci niteliği daha üst seviyede Anadolu’daki okullara nazaran ama genel itibariyle nitelik düşük.

Yine on yıl deneyime sahip bir müzik öğretmeni kendisini de örnek vererek durumu şöyle özetliyor:

Ben mezun olduğum dönemlerde evet en iyileriydik. Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Türkiye’deki en iyi Güzel Sanatlar Lisesi idi, çünkü mezuniyet not ortalamamız beş üzerinden dört ile alınırdı bu okullara öğrenciler. Bu okullar Anadolu Lisesi olduğu için hazırlık da okuyorduk. Ben İngilizceyi mesela orada aldığım eğitime borçluyum ve ben öyle bir eğitim almıştım ki lisedeyken, üniversitede almadığım eğitimi lisede aldım. Sanatsal anlamda, faaliyet açısından, konserler açısından, workshoplar, masterclasslar her şeyi en üst düzeyde almıştık. Muhteşemdi bahsettiğim yıllar, 1997-2001 yılları arasında. Zaten 1991’de kuruldu Güzel Sanatlar Liseleri, şu an 65’in üzerinde sayısı var. Gitgide bu öğrencilerin buraya alınmasındaki not ortalamasının düşürülmesiyle kalite o zaman düşmeye başladı öyle gözlemliyorum.

Alan uzmanları bu durumu, öğretmen yeterlikleri ve öğrenci seçimi konusu ile bağdaştırmakta ve bu doğrultuda açıklamalarda bulunmaktadır. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim üyesi ve müzik eğitimi programları uzmanı olarak görev yapmakta olan bir uzman, sayıları 80’in üzerinde olan AGSL’nin pek çoğunda öğretmen sayısının az ve niteliğinin tartışmalı olduğuna

değiniyor. Son on yılda AGSL'den üniversitelere gelen öğrenci düzeylerinde hem çalgı hem kuram açısından istenilen seviyeye ulaşamadığı görülmektedir. AGSL sayısının fazla olmasındansa merkez bölgelerde yatılı ama alanında yetkin eğitimciler ile donanımlı sınıflarda eğitim vermesinin çok daha anlamlı ve yerinde olacağı düşünülmektedir. Uzman C'nin görüşlerine göre, merkez okulların eğitim kadrosu, öğrenci profili ve olanak olarak daha avantajlı olduğunu ve bu doğrultuda öğrenci yeterliklerinin diğer AGSL'ye göre daha iyi olduğu söylenebilir.

Özal (2010) yaptığı yüksek lisans tez çalışmasındaki alt amaçlardan biri doğrultusunda;

Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde eğitimin kalitesini artırmak için, bu okullarda görev yapacak öğretmen kadrosunun oluşturulmasında, bu okullarda görev almak isteyen öğretmenlerin atamaları için girmek zorunda oldukları sınavın daha seçici yapılması, seçilecek olan öğretmenlerin ya da seçilmiş olan öğretmenlerin alanlarında kendilerini sürekli geliştirebilmeleri için yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlilik yapma gibi şartların oluşturulması, eğitim ve öğretim hizmetlerinin aksamaması ve mevcut öğretmenlerin performanslarının düşmemesi için bu okullardaki öğretmen açığının kapatılması, öğretmenlerin yenilikleri zamanında yakalayabilmesi için sürekli hizmet içi seminerlerin düzenlenmesi ve başvuru kriterleri için, akademik başarı ölçütü olan diploma notu dikkate alınmadan öğretmenin görev almak istediği alanla ilgili ders notunun göz önünde bulundurulması, öğretmenlerden beklentilerin karşılanmasında olumlu sonuçlar verebilir.

sonucuna ulaşmıştır, bu sonuç mevcut araştırmanın bulgusunu destekler niteliktedir.

AGSL Müzik Bölümü 2016 Ders Çizelgesindeki Değişiklikler Konusundaki Bulgular

Öğretmenler büyük ölçüde olumlu yaklaşımlara sahiptirler fakat az da olsa bu değişikliği olumsuz bulan öğretmenler de bulunmaktadır. En büyük çekince yayımlanmış olan ders çizelgelerini uygulamaya elverişli eğitim kadrosunun hazır bulunmaması yönündedir. Örneğin, Türk Halk Müziği bölümü içerisinde yer alan kabak kemane, kaval, Türk Müziği Keman vb. enstrümanların öğretmenlerinin birçok AGSL'de bulunmaması büyük bir altyapı eksikliği olarak görülmektedir. Branş öğretmenlerinin yetiştirilmesi ve okullarda kadro alması sürecinin zaman alacağı gerçeği, mevcut programın uygulanabilirliği konusunda soru işaretleri doğurmaktadır. Öğretmenler Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği bölümlerinin açılmasını destekleyen görüşler paylaşmış olsalar da öğretmenlerin konu ile ilgili kaygılı oldukları durumların da olduğu görülmektedir. Örneğin flüt öğretim programında Türk Sanat Müziği Makamlar konusunun uygulanabilirliği gibi. Ayrıca öğretmenler önceki programda bölüm olarak olmasa da Türk Müziği enstrümanlarının mevcut olduğunu ve uygulandığını belirtmektedirler. Mevcut eğitim kadrolarının yeni

oluşturulmuş bölümlerde derse girme durumlarının da büyük sorunlardan biri olduğu düşünülmektedir, çok sesli koro alanında yetkin olan bir koro eğitimcisiinden programdaki ayrışmanın ardından Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği türünde topluluk çalıştırması beklenmekte ve bu durumun mevcut kadrolar göze alındığında öğrenci açısından da olumsuz etkileri olacağı düşünülmektedir. Örneğin bir öğretmen bu konuda şu aktarımda bulunmuştur:

Yeni öğretim programına göre mi? Evet, bu konuda fikrim var. Bu okula gelmeden önce baktım, ilk soruda da söylediğim gibi, yani şu an bizim okulumuzda bu uygulanmıyor, uygulanan okullar var mı onu da bilmiyorum açıkçası. Mamak Mimar Sinan Güzel Sanatlar Lisesinde bir tane Türk Halk Müziği sınıfı açıldığını biliyorum. Ama mesela şeyler var Türk Halk Müziğinde, kabak kemane, kaval, bütün enstrümanlar var ama bunların hocaları yok. Türk müziğinde de aynı şekilde, “Türk Müziği Keman” diye bir ders var ama bunun hocası yok. Çok eksikler var. Bu yeni çizelgenin uygulanabilmesi için en azından bir 4-5 yıl altyapının önce oluşturulması lazım. Okulların sınıf sayıları arttırılmalı, bu branşlarda öğretmenler getirilmeli ki bu dersler uygulanabilsin diye düşünüyorum.

Aynı konuda bir diğer öğretmen fikrini şöyle belirtmektedir:

Ben destekliyorum bu değişikliği çünkü Türk Müziğinin çok geri planda kaldığını düşünüyorum. Batı Müziği varsa Türk Müziği olmamalı, Türk Müziği varsa Batı Müziği olmamalı, şeklinde bir algı vardı. Bence üniversitelerde de Güzel Sanatlar Liselerinde de hepsinin bir arada yürütmesi kanaatindeyim. Ben Batı Müziği eğitimi aldım ama Türk Müziğinde çok yetersizim. Türk Müziğini biliyor olmayı tercih ederdim. Dolayısıyla hepsinin bir arada yürütmesi taraftarıyım.

Uzmanlar AGSL 2016 ders çizelgesindeki değişiklikler ile ilgili görüşlerini programın tek taraflı hazırlanmış olduğu ve bütünlük ilkesinden uzaklaştığı yönünde belirtmişlerdir. Uzman C konu ile ilgili ayrıntılı olarak şu aktarımda bulunmuştur:

2013 çizelgesine göre ders ortalamalarından bahsetmek gerekirse armoni, koro, piyano, çalgı toplulukları gibi derslerin tümünü hesaba katarak Batı Müziği içerikli derslerin ders saati yaklaşık 33 saat. Öğrenci 2013 programından mezun olduğunda yıllık ortalama 11 saat Batı Müziği üzerine ders almış olarak çıkıyor okuldan. Buna karşılık Türk Müziği derslerinin ortalaması da yaklaşık beş saat. Türkiye’de yaşamaktayız, dolayısıyla Türkiye’deki kültürel ortamın etkisindeyiz. Radyoyu açtığımızda Türk Halk Müziği de, Türk Sanat Müziği de, Klasik Türk Müziği de duyabiliriz, konserlerine de gidebiliriz, dolmuşta da duyabiliriz. Makamsal müziği her yerde duyabiliriz, dolayısıyla belli bir kültür etkisi olduğu için Türk Müziğine beş saat diğerine 11 saat veriliyor olması bu bakımdan bir sıkıntı yaratmaz. Çünkü zaten biz kültürün içerisinde, bu

müzikle hemhal olmaktayız. Fakat hemhal olamadığımız müzik Batı Müziği, onun da 11 saat ortalaması 2013 programında yer almakta.

2016 programına gelindiğinde Müzik, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği diye üç ayrı branşın söz konusu olduğunu görüyoruz. Daha önce Türk Müziği kısımlarını incelemek gerekirse örneğin THM bölümünde, Türk Halk Müziği çalgıları var ayrıca ut ve kanun diye de TSM çalgıları eğitimi de yapılmakta. Bunların her birini topladığımızda dört yıl içerisinde 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar için her dönem ortalama 13 saat Türk Müziği dersi var THM bölümünde. Buna karşılık Batı Müziği dersleri ortalama 1,25 saat her yıl için. TSM bölümüne bakarsak burada sadece TSM çalgıları var. 12 saat ortalama Türk Müziği dersi var buna karşılık, 1,25 saat Batı Müziği dersi var yine dört yıl ortalaması olarak. Müzik Bölümüne geçerse, bu Müzik Bölümünün Batı Müziği olması icap eder öyle görülmekte program mantığını incelendiğinde. Bir fark var THM ve TSM bölümlerinde Türk Müziği dışında hiçbir çalgı yokken Müzik Bölümünde her çalgı var, THM ve TSM çalgıları da var, burada biraz daha karma bir yapı görülmekte. Batı Müziğinin saat ortalaması 7,5 saat Müzik Bölümünde buna karşılık da 5,5 saat Türk Müziği var.

Program üçe bölünmüş, Türk Müziği programlarında 13 saate karşılık 1,5 saat, 12 saate karşılık 1,25 saat ortalama Batı Müziği yer almakta, Batı Müziği olması gereken kısımda da 7,5 saat Batı Müziği fakat bu 7,5 saatin içinde çalgı toplulukları dersini de eklenirse, bunda bağlama, ut, kanun öğrencileri de olabilir dolayısıyla o derslerde yapılan müzik bir Batı Müziği formunda ders olamayabilir, bu ortalama düşebilir onun karşılığında 5,5 saat Türk Müziği var, ortalama düşerse Türk Müziğinin ortalaması artmış olacak 6-6,5 saat olarak görülmekte. Daha önce bahsedilen kültür eteni mevcutken doğal olan da buyken zaten, Batı Müziği eğitiminde verilmesi gereken armonidir, piyanodur. Düzenleme yapmakla ilgili klasik müzikten değil sadece popüler müzikleri yapmak ve düzenlemekle de ilgili olan bir bölümün saatinin bu kadar düşürülmüş olması açıkçası teknik olarak çok anlamlı görülmemektedir. Batı Müziği armonisi, işitme vs. dersler olsun, bunların çok azaltılmış olması ve programda çok az yer tutuyor olmaları aslında bu öğrencilerin gelecekte besteci, düzenlemeci olarak, müzik insanı olarak başarılı olabilmelerinin önünde de engel teşkil edeceği düşünülebilir. Bu program ile eğitimi verdikten sonra çocukların gerçekten iyi birer müzik insanı olması, kendi kültürünü bilmesi, Türk Müziğini bilmesi belli açılardan çok faydalı ama buradaki ders ağırlıkları incelendiğinde bu bilmenin çok ötesinde, tek taraflı bir programmış gibi değerlendirilebilir.

Uzman C'nin görüşleri incelendiğinde program ile ilgili ayrıntılı bir çözümleme yaptığı ve bunun sonucunda programın üç bölümüne ait olan dağılımın eşit olmadığı, bunun doğuracağı sonuçların öğrencilerin müzik insanı olarak başarılı olabilmelerine

engel olabileceğine dikkat çekmektedir. Bu görüşlerden yola çıkarak, müzik bölümünün mevcut yapısının bütünlük ilkesinden uzak yapılandırılmış olduğu düşünülmektedir.

AGSL Müzik Bölümü Mezunlarının Üniversite Tercihleri Konusundaki Bulgular

Öğretmenler birbirlerinden ayrı yanıtlar verse de büyük çoğunluğu eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği anabilim dallarına yönelme olduğunu ve tercihlerin büyük çoğunlukla bu kısımda yapıldığını belirtmektedir. Bir öğretmen AGSL mezunlarının üniversite tercihleri ile ilgili şunları aktarıyor:

Genellikle Eğitim Fakültesi tercih ediliyor, eğer biraz üst seviyede ise öğrenci konservatuar ya da yurt dışına yönelebiliyor. Yani Eğitim Fakültesi mantıklı, meslek sahibi olabilmek adına. Tabi şimdi günümüzde öğretmen olabilmek de büyük sıkıntılar içerdiği için ben açıkçası öğrencilerim adımı biraz umutsuzluğa kapılıyorum. Yani heyecanla Gazi Üniversitesine gitmeyi bekleyen öğrencilerimi çıktuktan sonra neler beklediğini çok iyi biliyorum çünkü aynı süreci ben de yaşadım. Şimdi o zamana göre çok daha zor bir süreç onları bekliyor. Yani bu ülkede öğretmen olabilmek kolay değil. Özellikle bu branşta öğretmen olmak çok kolay değil, eğer branşında uzmanlaşmayacaksan.

Aynı konuda başka bir öğretmenin görüşleri şu yöndedir:

Mezun olan çocuklarımız genelde müzik veya resim ile ilgili bölümleri tercih ediyorlar, onunla ilgili çok fazla bir sıkıntı yaşamıyoruz. Yüzde yüz başarıyı genelde alıyoruz her sene yani, bununla ilgili bir sıkıntı yaşanmıyor. Çünkü eğitim fakültelerine hazırlık ile ilgili dört sene boyunca yeterli bir eğitim veriliyor ancak dünya müzik eğitimini düşündüğümüzde, o zaman kaliteyi daha çok arttırmamız gerekiyor.

Uzmanlar zaman içinde kendiliğinden bir değişme olduğunu ve müzik yükseköğretim kurumlarımız çeşitlendikçe ve ülke düzeyine yayıldıkça, yaygınlaştıkça tercihlerin de artmaya başladığını belirtmektedirler. AGSL'nin kurulduğu ilk yıllarda Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümlerinin hemen hemen tüm öğrencileri aldığı görülmektedir. Fakat kısa bir süre sonra Güzel Sanatlar Fakültelerinin Müzik Bölümleri, Müzik Bilimleri Bölümlerinin öğrenci almaya başlamasıyla tercihlerin çeşitlendiği ve daha sonra lisedeyken konservatuvara yönelişlerin başladığı görülmektedir.

Sülün (2007) yaptığı yüksek lisans tez çalışmasındaki alt amaçlardan biri doğrultusunda, "Öğrencilerin büyük bir kısmının AGSL'ne giriş amacının Eğitim Fakülteleri Müzik Bölümlerine girmek, bir kısmının Konservatuarların Müzik Bölümlerine girmek ve bir kısmının da Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerine girmek olduğu görülmektedir." bulgusuna ulaşmıştır. Bulgu bu araştırmanın bulgusu ile büyük oranda benzer nitelikte ve destekleyicidir.

AGSL Müzik Bölümünün Eğitim-Öğretim Ortamları ile İlgili Bulgular

Öğretmenler AGSL Müzik bölümünün eğitim-öğretim ortamları ile ilgili büyük ölçüde olumlu görüşlere sahip. Genellikle büyük şehirlerde eğitim-öğretim ortamlarının yeterli ve iyi olduğunu belirten öğretmenler, kimi küçük şehirlerde ortamın elverişsiz olduğunu da belirtiyorlar. Öğretmenler bire bir ders verme olanağının kalkmasının ardından en az iki öğrenci ile bireysel ders yapmak mecburiyetinin, öğrenci performansını ve ders verimliliğini olumsuz etkilediğini aktarmaktadır. Örneğin bir öğretmen durumu şöyle anlatıyor:

Aslında evet, elverişli. Özellikle çalıştığım şu anki kurum. Antalya da öyleydi, ikisini söyleyebilirim orası da iyiydi. Çalışma odaları var çocukların, yeterince etüt odaları var. Birebir eğitim göremiyorlar ama en az iki öğrenci olarak sınırlandı, eskiden birebir ders veriyorduk. Belki birebir olarak çok daha iyi olur, daha fazla ders saati olsa çok daha iyi olur ama fiziksel anlamda şu anda yeterli olduğunu düşünüyorum ben.

Bir diğer öğretmen konu ile ilgili fikrini şöyle aktarıyor:

Eğitim ortamından kastımız, okulun fiziki imkânları gayet yerinde ama tabii ben mesela Çanakkale'den geldim, Çanakkale'nin fiziki imkânları çok kötüydü. Yoktan var edilen küçük odalarda ders yaptık zaten bir otelin konferans salonuymuş orası. Urfa AGSL'nin ki de 7 trilyon harcanıp yapılmıştı, 7 bloktan oluşan devasa bir şeydi yalnız ses yalıtımlarının yapılmamış olması çok komik. Çalgı odalarının ses yalıtımları yok yani yapıyorsun devasa bir şey, o kadar para veriyorsun ama müzik okulu ise müzik okulunda ilk dikkat etmen gereken şey ses yalıtımıdır bir akustik stüdyodur.

Uzmanlar, belli merkezlerdeki okulların gayet donanımlı, içindeki öğretmenlerin nitelikli olduğunu fakat taşradaki pek çok okulun fiziki olanak yönünden donanımlı olmadığını düşünmektedir. Örneğin, piyano akortlarının yılda bir kez bile yapılmadığından, çalgıların fabrikasyon olmasından, el yapımı olmamasından ve bunların nitelikle ilgili olduğundan ama sonuçta ortaya çıkacak müziği ve müzik eğitimini de doğrudan etkileyeceğinden bahsetmekte ve olumsuz etkileri olduğunu düşünmektedirler. AGSL bütünlüğü içerisinde bakıldığında ise az önce de belirtildiği gibi sayısal olarak fazla olması, niteliğin düşmesine neden olmaktadır. Fiziksel olarak çok iyi de olsa, öğretmen niteliği iyi olmaz ise, öğretmen sayısı yeterli olmaz ise veya öğretmenler doğru seçilmez ise nitelikli öğrenci yetişmeyebilir ve amaca ulaşamayabilir.

Ayrıca Sülün'ün (2007) yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında, alt amaçlardan biri olarak “Öğrencilerin “AGSL’ndeki Eğitiminiz Süresince Okulunuzun Fiziksel Olanakları (Çalışma Odası, Çalgı Yeterliliği, Araç-Gereç Yeterliliği... vb.) Yeterli miydi?” sorusuna yanıt aranmıştır ve bulguları şöyledir:

Öğrencilerin büyük bir kısmının AGSL'ndeki eğitimleri süresince okullarının fiziksel olanaklarını yeterli buldukları, aynı orana yakın bir kısmının da yeterli bulmadıkları görülmektedir. Öğrenciler tarafından fiziksel olanakları yeterli bulunmayan okulların büyük bir kısmının yeni kurulmuş okullar oldukları görülmektedir. Ankara AGSL'nden mezun öğrencilerin büyük bir kısmının okullarının fiziksel olanaklarını yeterli bulmadıkları görülmektedir. Okullarının fiziksel olanaklarını yeterli bulduğunu belirten öğrencilerden büyük bir kısmının aynı oranda oldukça ve tamamen, bir kısmının da orta derecede etkilendikleri görülmektedir. Okullarının fiziksel olanaklarını yeterli bulmadığını belirten öğrencilerden büyük bir kısmının orta derecede, bir kısmının tamamen etkilendikleri görülmektedir.

Sülün (2007)'ün elde ettiği bulguların, bu araştırmada elde edilen bulguları destekleyici nitelikte olduğu ve büyük ölçüde benzer olduğu görülmektedir.

AGSL Müzik Bölümünde Meslek Sürelerinde Uygulanmış Olan En Verimli Program ile İlgili Bulgular

Bu konuda öğretmenlerin genel yaklaşımı 2000 yılından sonra 2007 – 2008 yıllarına kadar uygulanan programın yeterli ve verimli olduğu yönündedir. 2006-2007 döneminde çalgı derslerinin süresinin daha fazla olması, o dönemdeki başarıyı olumlu yönde etkilemiştir. Günümüzde çalgı dersinin haftada 1 saat olması ise öğrencilerin mesleki gelişimini olumsuz etkilemektedir. Konuyla ilgili olarak öğretmenlerin kendi söylemleri ile bir öğretmen şöyle aktarımda bulunmakta:

Yani açıkçası 2006-2007 döneminde başladığımda çalgı derslerinin süresi daha fazlaydı, o dönemdeki başarının çok daha iyi olduğunu düşünüyorum. Ama dediğim gibi zaten o dönemde bunun başka eksikliklerini yaşıyorduk. Şu anda çalgı dersi artık yok gibi bir şey, yani bir saat olduğu için özellikle dokuzuncu sınıflarda bu, hiçbir şekilde işimize yaramıyor. Günde en az 5 saat çalgı dersi olması gerekli böyle mesleki bir okulda okuyorsa hani bu yüzden evet, gerçekten çok yeterli bir dönemde çalışmadım. Bu benim kişisel fikrim ama dediğim gibi 2006-2007 döneminde çalgı dersleri şu anki dönemden çok daha fazlaydı.

Aynı konuda başka bir öğretmen de fikirlerini şöyle aktarıyor:

10-11 yıl önce yani 2005 yılında ben AGSL'ye başladım. 2006-2007 yılında bol bol dersimiz vardı yavaş yavaş düştü ders saatleri, buna bağlı olarak verimde düştü. O yıllarda kullanılan program iyiydi.

AGSL'nin kuruluşundan günümüze süreç içerisinde yer almış ve ders programı komisyonlarında da başkan olarak bulunmuş olan Uzman A bu konuda,

1990'lı yılların ortalarından itibaren, 2005'lere kadar, aşağı yukarı 10-15 yıl büyük kentlerdeki AGSL için uygulanan programların çok verimli olduğunu belirtmektedir. Fakat bu verimlilikteki tek etken uygulanan ders

programı değil, aynı zamanda başlangıçta öğretmen kadrosunun çok titiz, ilkeli, ölçülü ve kurallı seçilmesidir. Fakat giderek öğretmen alımında yaşanan aşınma olunca bu durumda bir bozulma başlamıştır. Bir de proje okulları diye bir yöntemle, modelle, bu deneyimli kadroların başka okullara atanması sonucu nitelikli AGSL eğitmeni kadrolarında büyük kayıp yaşanmıştır. Ayrıca bu öğretmenler başka bir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesine değil, genel eğitim okullarına atanmış ve bu yeterince donanımlı, deneyimli, birikimli, yetişmiş, uzmanlaşmış kadroların asıl yerlerine değil, genel müzik eğitiminde istihdam etme gibi bir anlayışı yansıtmaktadır. Bu durum yanlış olduğu düşünülmektedir. AGSL'ye proje okulu kapsamında atanmaların hepsi, müzik öğretmenidir. Genel müzik eğitimcisi, müzik alanında dal öğretmenliğine sahip değildir. İçlerinden bazıları rastlantısal olarak tesadüfen öyle olmuş olabilir ama büyük çoğunluğu öyle değildir. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri, genel müzik eğitimi yapılan kurumlar değildir, mesleki müzik eğitimi veren ortaöğretim düzeyindeki akademik kurumlardır. Bu felsefeden sapılması durumunda, genel müzik öğretmenlerinin Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin proje okul olması kapsamında atanması ve oradaki yetişmiş, uzmanlaşmış öğretmenlerin, eğitimcilerin başka yerlere hiç verimli olmayacakları, yerlere atanması sonucu bir kargaşa oluşmaktadır. AGSL'nin felsefesine aykırı olan bu çok yanlış uygulamadan, düzenlemeden derhal Milli Eğitim Bakanlığı'nın vazgeçmesi gerekmektedir. aktarımında bulunmuştur.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

AGSL'nin kuruluşundan bu yana geçirdiği ders programı değişikliklerini uzman görüşleri ve AGSL'de çalışmakta olan öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirmek amacıyla yapılan araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

AGSL'nin kuruluş misyonu ve vizyonundan uzaklaştığı, şu anda bütüncül bir yapıda olmadığı saptanmıştır. Öğrenci niteliğinin geçmişten günümüze gittikçe düştüğü ve bu duruma istenilen nitelikte olmayan öğrencilerin AGSL'ye alınmasının yol açtığı görülmektedir. Araştırmada öğrenci niteliğini etkileyen bir diğer etkenin ise öğretmen yeterlikleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mesleki deneyim ve branş yeterliğine bakılmaksızın AGSL'de görevlendirilen öğretmenlerin öğrenci niteliğini olumsuz etkilediği belirlenmiştir.

2016 yılında yayımlanan üç bölüme ait (THM, TSM, Müzik) ders çizelgesi ile ilgili en büyük kaygı bu programlardaki dersleri uygulamaya elverişli eğitim kadrolarının AGSL'lerde bulunmaması yönündedir. Bu bölünmenin AGSL'nin kuruluşundan bu zamana değin sahip olduğu bütünlük ilkesine ters düştüğü görülmektedir. Yapılan ayrışma sonucunda oluşturulan bölümlere ait programlar incelendiğinde ders dağılımlarının orantısız olduğu, ilgili alan uzmanlarının da görüşlerine dayanarak saptanmıştır. Programdaki ayrışmanın iyi niyetli bir yaklaşım ile yapıldığı düşünülse de evrensel gereksinimler göz önünde bulundurulmayarak,

orantısız oluşturulmuş bir ders programının, bir müzik türünün ikincilleştirilmesi sonucunu doğrulayabilecek olduğu gerçeği göz önünde bulundurulmalıdır.

AGSL mezunlarının büyük ölçüde müzik öğretmenliği mesleğine yöneldikleri görülmektedir. Fakat üniversite tercihlerinin çeşitliliğinin zaman içinde arttığı ve bunun da mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumu sayısının artması ile ilgili olduğu görülmektedir. Buna benzer bir sonuç, Sülün'ün (2007) yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında “Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde Verilen Müzik Eğitiminin Öğrencilerin Meslek Seçimine Etkisi Ne Ölçüdedir?” sorusuna alınan yanıt ile ulaşılmıştır. İlk olarak, “Öğrencilerin meslek seçimlerini etkileyen öğretmenlerin büyük bir kısmının, öğrencileri mezun oldukları eğitim kurumlarına yönlendirdikleri görülmektedir.” sonucuna ulaşılmıştır. Bir diğer sonucu ise “Öğrencilerin büyük bir kısmının AGSL’nden mezun olduğunda mesleksi yüksek öğrenimle ilgili amacının Eğitim Fakülteleri Müzik Bölümlerine girmek olduğu, bir kısmının Konservatuvarların Müzik Bölümlerine girmek olduğu, bir kısmının da Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerine girmek olduğu görülmektedir.” biçimindeki sonuçların bu çalışmayı destekleyici nitelikte olduğu ve ulaşılan sonuçlar ile benzer olduğu görülmektedir.

AGSL’lerin eğitim-öğretim ortamlarının büyük şehirlerde yeterli olduğu görülürken, küçük şehirlerde bu okulların aynı olanaklara sahip olamayacağı düşünülmektedir. Belirli il merkezlerindeki okulların hem donanımlı hem de eğitimci açısından nitelikli olduğu fakat taşradaki AGSL’lerin bu kadar donanımlı olmadığı, AGSL sayısının fazla olmasının niteliği düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Geçmişten günümüze en verimli olduğu belirlenen programlar 2000 yılından sonra 2007-2008 yıllarına kadar uygulanan programlardır. Ayrıca 1990’lı yılların ortalarından 2005’e kadar olan 15 yıllık süreçte kullanılan programların da çok verimli olduğu ve bundaki en büyük etkenin AGSL kurulurken seçilen öğretmenlerin nitelikli, titiz seçilmiş öğretmenler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

AGSL’nin proje okul kapsamına alınarak öğretim kadrosunun değiştirilmesinin AGSL müzik bölümüne etkilerinin olumsuz olacağı şüphesizdir. AGSL’den ayrılan öğretmenlerin yerine atanan öğretmenlerin alan (çalgı) yeterliklerine bakılmaksızın sadece dilekçe ile istemleri doğrultusunda atanmaları durumun ciddiyetini gözler önüne sermektedir. Bu sonuç ile ilgili olarak Özal (2010) yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında benzer bir sonuca ulaşmıştır. Çalışmada; Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde eğitimin kalitesini artırmak için bu okullarda görev yapacak öğretmen kadrosunun oluşturulmasında aranacak şartlar belirlenmiştir. Bu okullarda görev almak isteyen öğretmenlerin atamaları için girmek zorunda oldukları sınavın daha seçici yapılması, seçilecek olan öğretmenlerin ya da seçilmiş olan öğretmenlerin alanlarında kendilerini sürekli geliştirebilmeleri için yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlilik yapma gibi şartların oluşturulması sonucu bu araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir.

AGSL müzik bölümlerindeki ayrışmanın bütünleştirici bir yaklaşım ile yirmi birinci yüzyıl çağdaş eğitim gereklilikleri göz önünde bulundurularak tekrar ele alınması, gerekirse ders dağılımlarının tek program altında hiçbir müzik türünü baskın tutmadan dengeli biçimde yapılandırılması, bu okulların mesleki düzeyde müzik eğitimi vermeleri sebebiyle öğretmen atamalarında özel yeterliklerin, alan yeterliklerinin eskiden olduğu gibi sınanması ve belirli düzeyde deneyim, birikim sahibi öğretmenlerin atanması, AGSL'lerin proje okul statüsünden çıkartılması, program değişikliğinin ilk mezunu olacak olan öğrencilerin üniversiteye giriş başarı düzeyleri üzerinde araştırma yapılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Artut, K. (2004). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Balcı, A. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma. (11. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Fraenkel, J. R., and Wallen, N. E. (2009). *How to design and evaluate research in education*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin haftalık ders çizelgeleri değişti. (2016). http://www.egitimveegitim.com/mebden_haberler/1990-guzel_sanatlar_ve_spor_liselerinin_haftalik_ders_cizelgeleri_degisti.html adresinden erişilmiştir.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2008). Ortaöğretimde Okul Çeşitliliğinin Azaltılması Genelgesi. www.mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/745.pdf adresinden erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2016). Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği. http://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_11/03111224_ooky.pdf adresinden erişilmiştir.
- Özal, K. (2010). *Beşinci Bölge Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik Bölümlerinde Okuyan 9, 10, 11 ve 12. Sınıf Öğrencilerinin Beklentileri Arasındaki Farklar* (Yayımlanmamış yüksek lisans Tezi). Ondokuzmayıs Üniversitesi, Samsun.
- Resmi Gazete. (2009). Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Yönetmeliği. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090616-7.htm> adresinden erişilmiştir.
- San, İ. (2000). *Sanat eğitimi kuramları*. İstanbul: Ütopya Yayınevi.
- Seyidoğlu, H. (2009). *Bilimsel araştırma ve yazma el kitabı*. İstanbul: Güzem Can Yayınları.

- Sülün, E. (2007). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde Verilen Müzik Eğitiminin Öğrencilerin Meslek Seçimine Etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Talim Terbiye Kurulu. (2016) 1975'ten Günümüze Kurul Kararları. <http://ttkb.meb.gov.tr/www/gecmisten-gunumuze-kurul-kararlari/icerik/152> adresinden erişilmiştir.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Ankara: Evrensel Müzik Evi
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Program Changes in Music Department of Anatolian Fine Arts and Sports High Schools ¹

ARTICLE TYPE	Received Date	Accepted Date	Online First Date
Research Article	10.24.2017	08.20.2018	08.21.2018

Ayşe Çakır İlhan ² and Yiğit Karabulut ³
Ankara University

Abstract

The aim of this research was to examine the day-to-day program changes in the Anatolian Fine Arts and Sports High Schools (AFASHS) music departments as well as to evaluate, according to expert opinions, the role of educational activities in this situation. This research was conducted to investigate the extent to which changes were made in the AFASHS music departments have taken place through educational activities, as well as, to better understand the elimination of deficiencies in practice related to the conclusions and suggestions obtained from the research. Also, the importance of leading to the work that can be completed on this subject, and the formation of resources. The research is descriptive in nature and was carried out by utilizing the scanning model. For this research, a literature review was conducted and data was collected through interview questions directed toward teachers working in the Fine Arts High School Music Departments for the 2016-2017 academic year, and interviews were also conducted with field experts. In the findings section, details were provided for program changes and course changes for the AFASHS day-to-day operations. A variety of findings were reached including comments on current curriculum and a comparison of previous programs. The research results are provided under two headings; according to either the teachers or experts responses. The teachers and experts alike, pointed out that program changes were made with good intention and thought but because of a lack of infrastructure problems can be caused when using the existing curriculum. It is recommended that following the program changes, the achievement status of the first graduates should be examined.

Keywords: Anatolian Fine Arts and Sports High School, music, music department, music education.

¹It is a research that was prepared within the scope of "Art Movements and Theories" course of the Graduate School of Fine Arts Education Ph.D. of Ankara University.

²Corresponding Author: Prof. Dr., Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, E-mail: aysecakirilhan@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6119-9928>

³Res.Asst., Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, E-mail: karabulutiyigit@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-5750-3341>

Purpose and Significance

The purpose of this research was to investigate how the AFASHS has undergone many changes at different times. For this purpose, the following questions were discussed with music teachers who were working in AFASHS as well as interview with field experts were also conducted. The following questions were used for the queries; What are your views on the changes made to the AFASHS music department vision and mission? Do the AFASHS music departments provide students with the expected qualifications? What are your views on the changes to the AFASHS music section 2016 timeline? What are your views on the university preferences of AFASHS music department graduates? What are your opinions about the educational environment for music sections of AFASHS? What year did you think was the most productive for the music department in your AFASHS programme? This research aimed to investigate the extent to which changes made in the AFASHS music departments have taken place in the realization of educational activities including; the elimination of deficiencies in practice in the direction of the conclusions and suggestions to be obtained as a result of the research, the importance of leading to the work that can be done on this subject, and the formation of resources.

Method

The research was descriptive in nature and the general screening model was utilized. General screening models are screening arrangements made in a group, a sample that will be taken from all or part of the universe in order to make a general judgment about the universe in a phase consisting of a large number of elements (Karasar, 2002). The research was limited to nine teachers and three field specialists who were interviewed during the academic year of 2016-2017 from Music Departments of Anatolian Fine Arts and Sports High Schools in Ankara, Turkey. Qualitative approaches were utilized to collect data. The area that reported the legislation and programs of the Music Departments of the Fine Arts and Sports High Schools that made up the scope of the research was screened during the summer. The questions directed to the teachers were semi-structured interview questions and were conducted with each teacher individually. The interviews with field experts were conducted in the form of semi-structured interviews with the help of an interview form, which was prepared in the main framework, and additional information from interviewees was also evaluated. The content analysis method was used in analyzing the data obtained from the interviews. Descriptive analysis was utilized as a summarization of data obtained by various data collection techniques according to pre-determined themes and a type of qualitative data analysis involving interpretation. In this type of analysis, the researcher can often place direct cues in order to reflect in a striking way the views of the individuals he has seen or observed. The main purpose of this type of analysis is to present the findings in a summarized and interpreted manner to the reader (Yıldırım ve Şimşek, 2003).

Discussion and Conclusions

A large portion of the teachers stated that the reflection of the program changes made to the AFASHS's vision and mission would be negative. When examining the situation of ESL student trainees for expected quality, the teachers stated that the quality of the student has gradually decreased from the past, but it is emphasized that the students who do not have the desired qualifications are now a big influence on AFASHS. The teachers from the three divisions (i.e., THM, TSM and Music) course schedule published in 2016 showed a positive approach. The biggest drawback for teachers is that they do not have educational staff suitable for implementing the courses in these programs. Teachers noted that AFASHS graduates were largely devoted to the music teaching profession. It was stated that AFASHS educational environments are sufficient in big cities, whereas, in small cities these schools do not have the same opportunities. Teachers pointed out that the program implemented between 2000 and 2008 was a sufficient and very productive program, as well as, the most efficient program from the past. From the findings obtained from field specialists, most of the experts pointed out that the AFASHS music departments will have negative effects on the changes made to the overall vision and mission. AFASHS standards match the expected student traineeship with specialists, teacher qualifications and student selection, yet indicated that students were not trained to the expected quality. Experts from the three divisions (i.e., THM, TSM, and Music) pointed out that the course schedule published in 2016 contradicts the principle of integrity that AFASHS had since its inception. Considering that the distinction in the program was created with a well-intentioned approach, the fact that a disproportionately created lesson program confirms the result of subordinating a musical genre can be verified without even considering universal requirements. Experts say that the variety of AFASHS graduates' university preferences has increased over time, which is related to the increase in the number of vocational music education institutions and higher education institutions. Regarding the AFASHS educational environments, it was noted that schools in certain provincial centers are qualified both in terms of trainers and equipment but in other provinces AFASHS are not as equipped and the number of AFASHS is limited. Experts point out that the programs used for the 15 years from the mid-1990s to 2005 were very productive and the biggest effect was meticulously selecting qualified teachers during the AFASHS establishment. It is thought that the effect of AFASHS on the AFASHS music section would be negative because of the inclusion of AFASHS in the scope of the project school as well as the change of teaching staff. Regardless of field qualifications the appointment of teachers reveals the seriousness of the situation. The necessity of restructuring the courses in a balanced way and the necessity of special competences in teacher assignments due to the fact that these schools offer music education at the professional level, it is suggested that students should be tested as if they were formerly qualified and that they have a certain level of experience. Other recommendations are that these qualified teachers should be appointed, AFASHS should be removed from the project school status, and students who are the first graduates of the program will be successful.